

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul central (jud: A. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, E. Palanciuc, V. Negru)

D E C I Z I E

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Tamara Chișca-Doneva
Mariana Pitic
Aliona Miron

examinând recursul depus de Evghenia Dogocher, reprezentată de avocatul Aliona Stici,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Dohotaru împotriva Primăriei comunei Vatici, raionul Orhei, terți Evghenia Dogocher, Petru Dogocher și Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral teritorial Orhei cu privire la anularea actului de stabilire a hotarelor sectorului de teren în scopul elaborării planului geometric,

împotriva încheierii din 06 februarie 2023 a Curții de Ape Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul depus de Evghenia Dogocher împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul central,

c o n s t a t ă :

La 31 martie 2022, Vasile Dohotaru a depus acțiune în contencios administrativ împotriva Primăriei com. Vatici, r. Orhei, terți Evghenia Dogocher, Petru Dogocher și Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral teritorial Orhei cu privire la anularea actului de stabilire a hotarelor sectorului de teren în scopul elaborării planului geometric.

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul central s-a admis acțiunea. S-a anulat actul de stabilire a hotarelor sectorului de teren în scopul elaborării planului geometric din 19 iunie 2015.

Nefiind de acord cu hotărârea din 03 noiembrie 2022 a Judecătoriei Orhei, sediul central, la 25 noiembrie 2022 Evghenia Dogocher a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (f.d.90).

Prin încheierea din 06 februarie 2023 a Curții de Ape Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul depus de Evghenia Dogocher, deoarece motivarea apelului nu a fost depus în termenul prevăzut de lege.

La 24 februarie 2023 Dogocher Evghenia, reprezentată de avocatul Aliona Stici, a depus recurs împotriva încheierii din 06 februarie 2023 a Curții de Ape Chișinău, solicitând anularea acesteia și restituirea cauzei spre rejudecare.

Recurenta a invocat că personal nu a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe, în acea perioadă ea aflându-se peste hotarele țării.

În opinia recurente, prima instanță, conform prevederilor art. 98 alin. (1) din Codul administrativ, trebuia să expedieze hotărârea motivată și avocatului, odată ce la materialele cauzei a fost anexat mandatul avocațial.

Curtea Supremă de Justiție a expediat intimațiilor copia recursului, însă aceștia nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la recurs.

În conformitate cu art. 242 Cod administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la 06 februarie 2023, prin poșta electronică fiind notificată reprezentantului recurente Evghenia Dogocher, avocatului Aliona Stici la data de 21 februarie 2023 (f.d. 113). Prin urmare, recursul depus de Dogocher Evghenia, reprezentată de avocatul Aliona Stici, la data de 24 februarie 2023, este în termen (f.d.92).

În conformitate cu art. 243 alin. (2) Cod administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind actele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin încheierea din 06 februarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat inadmisibil apelul Evgheniei Dogocher, deoarece motivarea apelului nu a fost depusă în termenul prevăzut de lege.

Conform art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs. Apelul se declară inadmisibil în special când motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Conform art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Completul relevă că dispozitivul primei instanțe a fost pronunțat public la data de 03 noiembrie 2022, fără prezența la ședința de judecată a Evgheniei Dogocher.

La data de 25 noiembrie 2022, cu respectarea termenului, Evghenia Dogocher a depus apel împotriva hotărârii instanței de fond.

Conform avizului de recepție, atașat la materialele cauzei se atestă că hotărârea motivată a primei instanțe a fost notificată Evgheniei Dogocher, prin intermediul oficiului poștal, la data de 26 decembrie 2022 (f.d. 106).

Prin urmare, termenul pentru prezentarea motivării apelului, în baza art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, fiind de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, a început să curgă de la data de 27 decembrie 2022 și a expirat la data de 25 ianuarie 2023. Însă, Evghenia Dogocher, în termenul prevăzut de lege, nu a prezentat motivarea apelului.

Conform art. 24 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți. Participantul care își exercită drepturile procesuale în mod abuziv și nu își îndeplinește obligațiile procesuale cu bună-credință răspunde potrivit legii pentru prejudiciile materiale și morale cauzate.

Contrar acestor prevederi legale, Evghenia Dogocher nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen și nu a depus la instanța de apel motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la notificare, termen imperativ prevăzut de lege.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiate argumentele recurentei Evghenia Dogocher, invocând că nu a primit personal copia hotărârii motivate și nu a semnat avizul de recepție a scrisorii recomandate, ea aflându-se peste hotarele țării pe perioada 19 septembrie 2022-31 decembrie 2022 și că instanța trebuia să-i expedieze copia hotărârii primei instanțe reprezentantului său.

Potrivit art. 103 lit. a) Cod administrativ, dacă persoana care urmează a fi notificată nu este găsită în locuința sa, în spațiile sale de activitate sau într-o instituție comunitară în care locuiește, înscrisul poate fi notificat în locuința acesteia – unui membru matur de familie, unei persoane care lucrează pentru familie sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo.

Iar, conform mențiunii din avizul de recepție, privind expedierea în adresa apelantei Evghenia Dogocher, care se conținea în actele cauzei și era cunoscută instanței de judecată – xxxxx, este aplicată semnătură, prin ce se deduce că plicul cu copia hotărârii motivate a primei instanțe a fost înmănată unui membru matur al familiei recurente sau unei persoane mature care locuiește permanent acolo, astfel considerându-se că acesteia i-a fost notificată copia hotărârii motivate primei instanțe.

Totodată, instanța de recurs notează că conform pct. 102 din Regulile privind prestarea serviciilor poștale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 1457 din 30 decembrie 2016, trimiterele poștale, care nu au putut fi distribuite destinatarilor se înapoiază expeditorului în următoarele situații: 1) la expirarea termenelor de păstrare; 2) la cererea expeditorului; 3) destinatarul refuză să primească trimiterea; 4) destinatarul nu este la adresa indicată; 5) adresatul căsuței poștale de abonament nu este indicat sau este indicat incorect; 6) adresa destinatarului indicată pe trimitere este ștearsă sau ruptă; 7) destinatarul este decedat.

Prin urmare, odată că a fost aplicată semnătura pe avizul de recepție a scrisorii recomandate, se atestă lipsa situațiilor în care trimiterea poștală se înapoiază oficiului poștal, astfel, rezultă că trimiterea poștală a fost distribuită destinatarului.

În acest context, Completul Curții Supreme de Justiție notează că la caz, Evghenia Dogocher a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art.232 alin. (2) din Codul administrativ, adică de a prezenta motivarea apelului în termen de 30 de zile de la notificarea hotărârii primei instanțe.

Mai cu seamă că, Evghenia Dogocher a revenit în Republica Moldova la data de 31 decembrie 2022, până la expirarea termenului limită pentru depunerea motivării apelului – 25 ianuarie 2023 și a avut suficient timp de a se conforma prevederilor legale privind termenul de prezentare a motivării apelului.

Completul Curții Supreme de Justiție remarcă că, Evghenia Dogocher, fiind cea interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, și anume să prezinte motivarea apelului în termenul stabilit de art. 232 alin. (2) Cod administrativ.

Mai mult, hotărârea primei instanțe a fost publicată pe pagina web a Judecătoriei Orhei, sediul Central la data de 13 decembrie 2022. Respectiv, Evghenia Dogocher a avut posibilitatea reală de a lua cunoștință cu hotărârea primei instanței pe portalul instanțelor de judecată www.instante.justice.md.

În ceea ce privește plasarea hotărârilor judecătorești pe pagina web, instanța de recurs precizează că, această modalitate este prevăzută expres în pct. 7 și 8 din Regulamentul privind modul de publicare a hotărârilor judecătorești pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție, aprobat prin hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr.658/30 din 10 octombrie 2017.

Conform acestor puncte, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni. Informațiile publicate pe portalul național al instanțelor de judecată și pe pagina web a Curții Supreme de Justiție includ lista cauzelor fixate pentru judecare, hotărârile instanței de judecată, citațiile în fața instanței și alte informații relevante pentru justițiabili.

Regulamentul respectiv a intrat în vigoare la data de 24 noiembrie 2017 și a fost mediatizat pe larg datorită reintroducerii posibilității justițiabililor de a căuta hotărârea judecătorească după numele părților pe dosar.

Conform pct. 17 din același Regulament, hotărârile judecătorești, pronunțate de judecătoria și de curțile de apel, sunt transferate din Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor pe portalul unic al instanțelor de judecată, în regim real.

Totuși, instanța de recurs evidențiază că, orice risc de eșec tehnic în transmiterea documentelor prin această metodă, care este demonstrată, ar trebui să fie suportat de autoritatea care a efectuat acțiuni de acest gen.

Cu titlu subsidiar, instanța de recurs notează că, conform unei jurisprudențe constante, instanțele de judecată publică, în mod sistematic, actele lor de dispoziție pentru o bună administrare a justiției. De altfel, o atare posibilitate de a aduce la cunoștință hotărârile judecătorești a fost completată prin Legea nr. 17 din 05 aprilie 2018, care este aplicată din 01 iunie 2018.

Astfel, hotărârea integrală a Judecătoriei Orhei, sediul central din 03 noiembrie 2022 a fost publicată și pe pagina web a Judecătoriei Orhei, sediul central și se considerată notificată apelantei Evghenia Dogocher la 26 decembrie 2022 prin intermediul oficiului poștal, iar apelanta nu a depus motivarea apelului.

La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de

instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

Actele cauzei, însă, denotă faptul că, apelanta nu a întreprins acțiuni concrete de a afla soarta dosarului din momentul pronunțării dispozitivului hotărârii primei instanțe din 03 noiembrie 2022.

Mai mult, după cum atestă materialele cauzei, cererea de apel nemotivată a fost depusă la data de 25 noiembrie 2022 semnată personal de Evghenia Dogocher, perioadă în care aceasta, cum invocă în recurs, se afla peste hotarele țării. Prin urmare, Evghenia Dogocher putea să întreprindă acțiuni și în vederea documentării referitor la publicarea hotărârii motivate a primei instanțe și depunerea motivării apelului.

Totodată, instanța de recurs remarcă că în timp ce recurenta era plecată peste hotarele țării, după pronunțarea hotărârii primei instanțe, la etapa depunerii apelului, prin mandat avocațional din 25 noiembrie 2022 avocatul Aliona Stici a intervenit în proces, fiind împuternicită de către Evghenia Dogocher să-i acorde asistență juridică în prezenta cauza (f.d. 87), fiind înregistrată și o cerere a avocatului Aliona Stici privind solicitarea și recepționarea CD-ului cu înregistrarea audio a ședinței primei instanțe (f.d. 86). Evghenia Dogocher nu a comunicat instanței despre plecarea sa peste hotarele țării, imposibilitatea drepturilor sale sau comunicarea actelor de procedură la o altă adresă.

Prin urmare, avocatul Aliona Stici, fiind împuternicit prin mandat să acționeze în numele clienței Evghenia Dogocher, urma să acorde asistență juridică conform contractului încheiat cu clientul. Mai cu seamă că acesta după ce a fost pronunțată hotărârea primei instanțe a solicitat să-i fie eliberată înregistrarea audio a primei instanțe. Or, avocatul este o persoană calificată și abilitată, conform art. 1 al Legii cu privire la avocatură, să pledeze și să acționeze în numele clienților săi, să practice dreptul, să apară în fața unei instanțe judecătorești sau să consulte și să reprezinte în materie juridică clienții săi, acțiuni însă omise de către acesta.

Colegiul menționează că potrivit jurisprudenței Curții Europene, participanții procesului de judecată urmează să-și asume un rol activ, urmărind cu diligență derularea procesului său și să dispună cu bună-credință de drepturile sale procedurale.

În conformitate cu art. 36 alin. (2) Cod administrativ, instanțele de judecată competente aplică principiul supremației dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenței Curții Europene pentru Drepturile Omului.

Completul Curții Supreme de Justiție consideră necesar a specifica că spre deosebire de practica invocată de către recurentă, atașând la recurs o decizie anterioară a Curții Supreme de Justiție, unde avocatului i-a fost expediată copia hotărârii motivate a primei instanțe, în cazul din speță supus examinării avocatul a intervenit la etapa depunerii apelului, iar în cererea de apel nemotivată depusă de Evghenia Dogocher nefiind specificat despre avocat și adresa acestuia pentru a-i fi expediată copia hotărârii motivate. Distinct de cauza supusă examinării, în speța propusă ca practică avocatul a intervenit în proces la etapa examinării cauzei în primă instanță, semnând și depunând atât cererea de chemare în judecată, cât și cererea de apel nemotivată, participând la ședințele de judecată în lipsa reprezentatului. În acea cauză instanța a cunoscut cu certitudine despre reprezentarea acestuia, expediindu-i hotărârea motivată a primei instanțe.

În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanța de apel just a declarat inadmisibil apelul depus de Evghenia Dogocher.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de recurenta Evghenia Dogocher sunt neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul depus de Evghenia Dogocher, reprezentată de avocatul Aliona Stici.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Evghenia Dogocher, reprezentată de avocatul Aliona Stici și se menține încheierea din 06 februarie 2023 a Curții de Ape Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Dohotaru împotriva Primăriei comunei Vatici, raionul Orhei, terți Evghenia Dogocher, Petru Dogocher și Agenția Servicii Publice, Serviciul Cadastral teritorial Orhei cu privire la anularea actului de stabilire a hotarelor sectorului de teren în scopul elaborării planului geometric.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron